

Rīgā

Atzinums Nr. 3
par mālu ieguves derīgo izrakteņu atradnē „Brocēni II” ietekmes uz
vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu

Derīgs līdz 2014.gada 25.februārim.

Paredzētās darbības ierosinātājs - SIA „Cemex”, reģistrācijas Nr. 40003386821,
adrese: Podraga iela 2, Rīga, LV – 1007.

Ziņojuma izstrādātājs - SIA „Deko Geo Balts”, reģistrācijas Nr.40003881918,
adrese: K.Ulmaņa gatve 3, Rīga, LV – 1004.

Ziņojums iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā 2010.gada 21.decembrī.

Pamatojoties uz 2010.gada 21.decembrī Vides pārraudzības valsts birojā iesniegto mālu ieguves derīgo izrakteņu atradnē „Brocēni II” Brocēnu novada Cieceres pagastā ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu, 2011.gada 28.janvāra vēstulē Nr. 01-IVN/2011 un 2011.gada 31.janvāra vēstulē Nr. 02-IVN/2011 sniegto papildinformāciju, tika uzsākta atzinuma sagatavošanas un izdošanas procedūra. Atzinums izdots saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 20.panta pirmo daļu, un tajā ietverti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20.panta desmito daļu.

- 1. Paredzētās darbības nosaukums** – māla ieguve.
- 2. Paredzētās darbības iespējamā norises vieta** - māla atradnes „Brocēni II” teritorijā Brocēnu novadā zemes īpašumos ar kadastra Nr. 84250010079, 84250010120 un 84250010112.
- 3. Īss paredzētās darbības raksturojums.**

Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā sniegta informācija, ka paredzēta mālu ieguves karjera paplašināšana 57,54 ha platībā māla atradnes „Brocēni II” teritorijā Brocēnu novadā zemes īpašumos ar kadastra Nr. 84250010079, 84250010120 un 84250010112. Zemes īpašumu kopējā platība ir aptuveni 70 ha. Zemes īpašumu īpašnieks ir SIA „Cemex”.

Atbilstoši ziņojumā pievienotā Brocēnu novada domes 2009. gada 15. aprīļa sēdes protokola izrakstā Nr.2 sniegtajai informācijai, Brocēnu novada teritorijas plānojumā Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteikts, ka lauksaimniecības un mežsaimniecības teritorijās atļautā izmantošana pieļauj iegūt

derīgos izrakteņus, veicot zemes transformāciju. Kā norādīts ziņojumā, tā kā minētie zemesgabali pārsvarā atrodas lauksaimniecības teritorijā un nedaudz mežsaimniecības teritorijā, kur atļauta derīgo izrakteņu ieguve, nav nepieciešams mainīt plānoto (atļauto) teritorijas izmantošanu uz „jaukta ražošanas un darbību apbūves teritorija”. Biroja ieskatā šāda pieeja ir pieļaujama un pamatota izpētes gaitā, taču pēc ietekmes uz vidi novērtējuma pabeigšanas un paredzētās darbības akceptēšanas, teritorijas plānojumā būtu jāatspoguļo plānotā un akceptētā darbība, kas dotu iespēju gan paredzētās darbības ierosinātājam, gan sabiedrībai iegūt precīzu informāciju par teritorijas izmantošanas nosacījumiem.

SIA „Cemex” derīgos izrakteņus derīgo izrakteņu atradnē „Brocēni II” iegūst kopš 1996. gada. Iegūtos derīgos izrakteņus SIA „Cemex” izmanto būvmateriālu ražošanā.

Ziņojumā sniegta informācija, ka viss valsts nozīmes māla atradnes „Brocēni II” ieguves laukums aizņem 242 ha platību. Atradnes teritorijas dienvidrietumu daļā atrodas karjers, kurā pašlaik jau notiek māla ieguve. Atbilstoši ziņojumā norādītajam, esošajā derīgo izrakteņu ieguves licences Nr. 8/61VP laukumā A kategorijas krājumu ieguves limits ir 2051 tūkstoši m³, bet atlikums uz 2010.gada 1.janvāri ir 1474 tūkstoši m³. Atbilstoši ziņojumā sniegtajai informācijai esošais karjers kopā ar platību zem ceļiem un ūdeņiem aizņem 13 ha. Karjeru, apgūstot jaunas platības, plānots paplašināt ziemeļaustrumu, austrumu, dienvidaustrumu virzienā. SIA „Cemex” plāno veikt mālu ieguvī visā atradnes „Brocēni II” centrālajā iecirknī nekustamajos īpašumos „Birznieki” (kadastra Nr. 8425 001 0079), „Dienvidsobri” (kadastra Nr. 8425 001 0120) un „Caunes” (kadastra Nr. 8425 001 0112).

Atbilstoši ziņojumā sniegtajai informācijai atradnē „Brocēni II” kopīgie A kategorijas māla krājumi 2420 tūkst. m² platībā, saskaņā ar Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra Derīgo izrakteņu krājumu akceptēšanas komisijas 2005.gada 24.novembra lēmumu (protokols Nr. 22), ir 33400 tūkstoši m³, bet N kategorijas krājumi ir 26870 tūkstoši m³. Savukārt uz 2010.gadu mālu derīgās slāņkopas (A kategorijas) krājumi ir 33082,05 tūkstoši m³. Māla krājumi neatrodas zem pazemes ūdeņu līmeņa (māla slānī pazemes ūdeņi nav izplatīti, lai nepieļautu to ieplūdi karjerā, izstrādes gaitā jāparedz pasākumi, lai neatsegtos ūdeņi saturošie ieži).

Saskaņā ar ziņojumā sniegto informāciju A kategorijas derīgā izrakteņa (māla) krājumi I blokā 10,6 ha platībā veido 2464,4 tūkstoši m³. Derīgās slāņkopas biezums ir vidēji 23,3 m, segkārtas vidējais biezums ir 0,3 m. A kategorijas derīgā izrakteņa krājumi II blokā 14,8 ha platībā veido 3131,8 tūkstoši m³. Derīgās slāņkopas biezums ir vidēji 21,1 m, segkārtas vidējais biezums ir 0,7 m. A kategorijas derīgā izrakteņa krājumi III blokā 14,0 ha platībā veido 2182,4 tūkstoši m³. Derīgās slāņkopas biezums ir vidēji 15,6 m, segkārtas vidējais biezums ir 0,3 m. A kategorijas derīgā izrakteņa krājumi IV blokā 6,2 ha platībā veido 924,4 tūkstoši m³. Derīgās slāņkopas biezums ir vidēji 15,0 m, segkārtas vidējais biezums ir 1,1 m. Bloku izvietojums atspoguļots kartogrāfiskajā materiālā un ziņojumā prognozēts, ka krājumu aprēķina laukuma I blokā ieguve varētu tikt

pabeigta apmēram 11 gadu laikā, II blokā - 15 gadu laikā, III blokā - 10 gadu laikā, bet IV blokā - 4 gadu laikā.

Atbilstoši ziņojumā sniegtajai informācijai paredzētais derīgo izrakteņu ieguves iecirknis atrodas valsts nozīmes mālu atradnes „Brocēni II” dienvidrietumu daļā. Mālu atradnes „Brocēni II” centrālajā iecirknī izpēte tika veikta 1978. - 1980. gadā un 1982. - 1984. gadā. Ziņojumā norādīts, ka paredzētā derīgo izrakteņu ieguves iecirkņa robeža noteikta saskaņā ar ģeoloģiskās izpētes un topogrāfiskās uzmērīšanas rezultātiem, kā arī ņemot vērā SIA „Cemex” vēlmi derīgo izrakteņu ieguves iecirkni veidot tikai autoceļa Mālkalni - Kalnrūjas rietumu pusē, jo austrumu pusē zemes gabals (platība 5,8 ha, kadastra Nr. 8425 001 0117) veido šauru līdz 100 m platu un 580 m garu joslu, kas apgrūtināta gan ar elektropārvades līniju, gan ar servitūta aizsargjoslām un līdz ar to pašreizējā situācijā nav ekonomiski izdevīgi apgūt šo teritoriju. Ņemot vērā Brocēnu novada domes iebildumus, SIA „Cemex” ir arī nolēmis perspektīvā karjera ziemeļu daļā atstāt rezervē teritoriju aptuveni 2 ha, kurā patreiz netiek plānota māla ieguve, jo ieguves teritorija ir pārāk šaura zemes strēle un līdz ar to tajā nevar pilnvērtīgi iegūt visu tur esošo derīgo materiālu. Līdz ar to atbilstoši ziņojumā sniegtajai informācijai māla ieguvi paredzēts veikt 57,54 ha platībā. Paredzētās ieguves laukuma platībā A kategorijas māla krājumi uz 2010. gada augustu sastāda 8703,0 tūkstoši m³. Ņemot vērā krājumu aprēķina laukuma konfigurāciju un to, ka tā dienvidrietumu daļa piekļaujas esošajam derīgo izrakteņu ieguves licences Nr. 8/61 VP laukumam, karjera izstrādi plānots sākt no tā dienvidu malas un veikt četrus blokus virzoties ziemeļu virzienā.

Derīgo izrakteņu ieguvei paredzētā teritorija atrodas Saldus pauguraines dienvidu daļā, Austrumkursas augstienes centrālajā daļā un rietumos robežojas ar Vārmes nolaidenumu, bet austrumos ar Spārnenes viļņoto līdzenumu. Zemes virsmas atzīmes izstrādei paredzētajā teritorijā mainās no 115 m v.j.l. ziemeļrietumos līdz 96 m v.j.l. ziemeļaustrumos, bet dienvidrietumos līdz 91 m v.j.l. jūras līmeņa. Atbilstoši ziņojumā norādītajam, karjeram paredzēto teritoriju galvenokārt veido lauksaimniecības zemes - pamesti tīrumi jeb atmatas. Ziņojumā norādīts, ka derīgo izrakteņu ieguvei paredzētās teritorijas rietumu un ziemeļaustrumu daļā ir bijuši nelieli meža puduri, kas nesen izcirsti. Gar izcirtumu malām saglabājušās dažas egles, bērzi, priedes un baltalkšņi. Karjera ierīkošanas rezultātā pie atradnes dienvidu robežas ir izveidojies mākslīgs uzpludinājums. Reljefa ieplakās izveidojušies vairāki nelieli dīķīši gar autoceļiem Bērzi - Brocēnu stacija un Mālkalni - Kalnrūjas, bet zemes īpašumā „Mices” un ziemeļos no zemes īpašuma „Mices” īpašuma ir mākslīgi izveidoti dīķi. Atbilstoši Lauku atbalsta dienesta Dienvidkurzemes reģionālās lauksaimniecības pārvaldes 2009.gada 16.septembra vēstulē Nr. 6.2-14/3490 sniegtajai informācijai zemes vienības ar kadastra Nr. 84250010079, 84250010120 un 84250010112 Brocēnu novadā ir meliorētas un pirms projektēšanas darbu uzsākšanas Dienvidkurzemes reģionālās lauksaimniecības pārvaldē jāsaņem nosacījumus par ietekmi uz meliorācijas sistēmām blakus esošajos īpašumos.

Atradnes teritoriju šķērso neliels, lēni plūstošs meliorācijas grāvis (upīte), kas uzkrāj un novada lietus ūdeņus no apkārtējām teritorijām uz Vēršādas upi. Vēršādas upe savieno vairākus ezerus – Ildzi, Lukni, Brocēnu, Cieceres un Saldus ezerus un ietek Cieceres upē, bet tālāk Ventā. Ziņojumā sniegta informācija, ka Vēršādā un ezeros, ko tā savieno, konstatētas sekojošas zivju sugas: asaris, ālants, rauda, līdaka, līnis, ķīsis, rudulis, plaudis, plicis, sapals, grundulis, karpa, sudrabkarūsa, zutis, zandarts, vēdzele, karūsa. Atbilstoši Valsts vides dienesta Liepājas reģionālās vides pārvaldes izsniegtajā ūdens resursu lietošanas atļaujā Nr. LIT-21-Ū110 noteiktajam SIA „Cemex” reizi gadā veic suspendēto vielu noteikšanu no karjera novadāmajos ūdeņos. Atbilstoši ziņojumam pievienotajiem testēšanas pārskatiem (2009.gada 3.jūlija testēšanas pārskats Nr.1554-01.07-09 un 2010.gada 1.aprīļa testēšanas pārskats Nr.368-29.03-) netiek pārsniegta Ministru kabineta 2002.gada 22.janvāra noteikumos Nr. 34 „Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī” noteiktā suspendēto vielu koncentrācija ūdenī un līdz ar to netiek prognozēta negatīva ietekme uz ihtiofaunu.

Zemes gabalu ziemeļu daļā pāri lauksaimniecības zemēm šķērso iebraukts piebraucamais ceļš uz blakus esošajām mājām „Sobri”. Gar plānotā karjera teritorijas austrumu robežu iet pagasta autoceļš Mālkalni - Kalnrūjas, bet uz ziemeļrietumiem no teritorijas atrodas liels meža masīvs, kura apsaimniekotājs ir AS „Latvijas valsts meži”. Gar autoceļu no Brocēnmuižas uz Stūrīšiem ir ierīkota 20 kV elektroapgādes līnija, no kuras viens atzars gar piebraucamo ceļu atiet uz jau esošo karjeru.

Ziņojumā sniegta informācija, ka karjera tuvumā atrodas vairākas lauku viensētas, bet vistuvāk atrodas dzīvojamā māja saimniecībā „Mālkalni”, kura piekļaujas atradnes „Brocēni II” teritorijai. Atbilstoši ziņojumā sniegtajai informācijai dienvidos no derīgo izrakteņu ieguvei paredzētās teritorijas aptuveni 50 m attālumā atrodas saimniecība „Mālkalni”, ziemeļos – aptuveni 100 m attālumā „Sobri” un aptuveni 200 m attālumā „Jaunsobri”, austrumos – aptuveni 350 m attālumā „Vēveri”, dienvidaustrumos – aptuveni 250 m attālumā „Mices” un aptuveni 350 m attālumā „Bitenieki”, bet dienvidrietumos – aptuveni 250 m attālumā „Dubulti” un aptuveni 700 m attālumā „Ceplīši”. Ziņojumā norādīts, ka vairākas apkārtnes mājas („Sobri”, „Jaunsobri”, „Mices”) tiek izmantotas kā vasarnīcas, bet saimniecībā „Vēveri” izveidots lopkopības komplekss.

Tuvākās sabiedriskās ēkas – novada dome, skola, sporta komplekss - atrodas Brocēnos, vairāk kā 2,4 km attālumā no izpētes teritorijas. Ziņojumā norādīts, ka lauksaimniecības, tajā skaitā bioloģiskās lauksaimniecības, biškopības saimniecības un citi sabiedriskas nozīmes objekti plānotā karjera tuvumā neatrodas.

Ziņojumā sniegta informācija, ka karjera tiešā tuvumā nav no kultūrvēsturiskā, tūrisma un rekreācijas viedokļa vērtīgu objektu. Atbilstoši ziņojumā norādītajam, vizuāli karjeram paredzētās teritorijas ainava vērtējama kā zemas kvalitātes ainava.

Savukārt ainava, kas paveras uz austrumiem no autoceļa V1152 Bērzi – Brocēnu stacija, uzskatāma par augstvērtīgu un potenciālu tūrisma apskates vietu. Aptuveni 500 m attālumā austrumu virzienā no karjera teritorijas atrodas subglaciālā iegultne, pa kuru tek Vēršādas upīte. Vēršādas grava Saldus rajona teritorijas plānojumā 2006. - 2018.gadam iekļauta potenciāli ainaviski vērtīgo teritoriju sarakstā.

Derīgo izrakteņu ieguve paredzēta ar ekskavācijas metodi. Gadā plānots iegūt līdz 210,5 tūkstošus m³ māla. Māla ieguvi plānots veikt joslās, veidojot līdz 6 m platas un maksimāli 7 m augstas kāples. Ziņojumā norādīts, ka kāpļu platumu un augstumu var variēt, atkarībā no iegūstamā materiāla sastāva. Tiek prognozēts, ka atradnē veidos maksimāli četras kāples. Atbilstoši ziņojumā norādītajam derīgo izrakteņu ieguve paredzēta neveicot pazemes ūdens līmeņa pazemināšanu. Ziņojumā sniegta informācija, ka pazemes ūdens horizonts atrodas mālus paklājošajos fluvioglaciālajos un pirmskvartāra iežos. Atradnes limnoglaciālie māli ir vāji ūdenscaurlaidīgi un veido labu hidroizolējošu slāni pret pazemes ūdens ieplūšanu derīgo izrakteņu ieguves laikā izveidotajā karjerā. Ziņojumā norādīts, ka, veicot derīgā izrakteņa ieguvi, jāizvērtē ieguves teritorijas ģeoloģiskā uzbūve un karjera malas, kā arī pamatni jāveido, neatsedzot ūdens saturošos fluvioglaciālos un pirmskvartāra iežus. Fluvioglaciālā slāņa atsegšanas gadījumā karjerā, papildus atmosfēras nokrišņu ūdens daudzumam, varētu ieplūst vēl vismaz 30000 - 40000 m³ ūdens/mēnesī. Mālu ieguves gaitā ūdens pieplūde karjerā radīsies no atmosfēras nokrišņiem. Karjerā no atmosfēras nokrišņiem ieplūstošais ūdens tiks savākts nosēdīķī, no kura, savukārt, ar sūkņu palīdzību tiks novadīts novadgrāvī un tālāk Vēršādas upītē. Tiek prognozēts, ka ūdens pieplūde karjerā uz karjera izstrādes beigām būs 17280 m³/mēnesī vai 568 m³/dnn. Notekūdeņu novadīšanas apjomi un risinājumi precizējami karjera izstrādes gaitā, nodrošinot atbilstošu ūdeņu novadīšanu un suspendēto vielu izgulsnēšanu, nepieļaujot Vēršādes upes un pārējo ūdensteču piesārņošanu.

Ziņojumā sniegta informācija, ka galvenais pazemes ūdens horizonta slānis piesaistīts fluvioglaciāliem nogulumiem. Fluvioglaciālais virsmorēnas ūdens horizonts ir izplatīts visā atradnes teritorijā. Fluvioglaciālie nogulumi pārklāj glacigēnos morēnas nogulumus, bet atsevišķās vietās horizontu pārklāj apakškarbona nogulumi. Pazemes ūdeni saturošie kvartāra smilšainie, galvenokārt fluvioglaciālie nogulumi un atsevišķās vietās pirmskvartāra apakškarbona, pārsvarā mālainie smilšakmeņi, ieņū zem mālu slāņa, kura biezums mainās no 5,5 m teritorijas ziemeļrietumu daļā līdz 32,5 m teritorijas dienvidrietuma daļā.

Ziņojumā sniegta informācija, ka tuvākās ūdens ieguves vietas atrodas viensētās „Mālkalni” un „Dubulti”. Viensētā „Mālkalni” izveidota grodu aka 13,2 m dziļumā, bet ūdens līmenis akā 2010.gada 26.novembrī bija 4,65 m dziļumā no zemes virsas. Savukārt viensētā „Dubulti” grodu aka izrakta 7 m dziļumā, bet ūdens līmenis akā bija 0,2 m dziļumā no zemes virsas. Ziņojumā norādīts, ka aku papildināšanās notiek galvenokārt ar atmosfēras nokrišņu ūdeņiem. Ziņojumā sniegta informācija, ka visas izpētes laikā projekta darba grupa nevarēja piekļūt

māju „Sobri” un „Jaunsobri” akām, jo šīs teritorijas ir iežogotas, un mājās iedzīvotājus sastapt nevarēja. Savukārt mājas „Mices” un „Bitenieki”, kuras tiek izmantotas kā atpūtas mājas, atrodas ārpus karjera ietekmes zonas, un līdz ar to tajās netika veikti ūdens ieguves apsekojumi.

Ziņojumā norādīts, ka derīgā izrakteņa ieguve neparedz pazemes ūdens līmeņa pazemināšanu un līdz ar to neatstās nelabvēlīgu iespaidu uz ūdens ņemšanas vietām un apkārtējās vides stāvokli.

Atbilstoši ziņojumam pievienotajā Valsts vides dienesta Liepājas reģionālās vides pārvaldes izsniegtās ūdens resursu lietošanas atļaujā Nr. LIT-21-Ū110 noteiktajam gruntsūdens pieplūdes samazināšanai no pamatslāņiem, jāatstāj neizstrādātu vismaz 2 m biezu mālu slāni. Ja izstrādes gaitā māla slānis tiek pārrauts, tūlīt jāveic slāņa aiztamponēšana, kā arī jāveic ūdensapgādes aku ierīkošana viensētās, ja esošās akās kļūst nelietojamas saistībā ar atradnes izstrādes rezultātā radušos pazemes ūdens līmeņa pazeminājumu.

Tiek plānots, ka iegūtā materiāla izvešanai dienā būs nepieciešami 66 autoreisi. Atradnē „Brocēni II” iegūto mālu paredzēts transportēt uz jauno SIA „Cemex” piederošo cementa rūpnīcu Brocēnos, Rūpnīcas ielā 10. Karjera izstrādes laikā iegūtā materiāla transportēšanai tiek piedāvāti divi maršruti:

- pirmais transportēšanas maršruts no mālu atradnes „Brocēni II” virzās pa A grupas pašvaldības autoceļu Nr. 8425A001 Mālkalni - Kalnrūjas ar grants segumu, tad tālāk pa valsts nozīmes autoceļu Nr. V1152 Bērzi-Brocēnu stacija, kas klāts daļēji ar melno segumu un daļēji ar grants segumu. Pēc tam maršruts virzās pa valsts 1. šķiras autoceļa P109 Kandava - Saldus ar melno segumu, bet tālāk pa autoceļu, kas savieno rūpnīcu ar autoceļu P109 ar melno segumu. Kopējais maršruta garums ir aptuveni 4 km.
- otrais transportēšanas maršruts no mālu atradnes „Brocēni II” virzās pa A grupas pašvaldības autoceļu Nr. 8425A001 Mālkalni - Kalnrūjas līdz valsts nozīmes galvenajam autoceļam A9 Rīga - Liepāja, tad autoceļu A9 Rīga - Liepāja un Brocēnos pa Rīgas, Liepnieku, Meža un Rūpnīcas ielām. Kopējais maršruta garums ir aptuveni 9,5 km.

Ņemot vērā, ka otrais transportēšanas maršruts ir vairāk kā divas reizes garāks un virzās cauri blīvāk apdzīvotām vietām, kā arī satiksmes drošības aspektus, tad iegūtā materiāla transportēšana tiek plānota pa pirmo transportēšanas maršrutu.

Atbilstoši ziņojumā sniegtajai informācijai uz pievedceļiem nav izvietotas autotransporta masu ierobežojošās ceļazīmes, līdz ar to pa šiem ceļiem braucošā autotransporta masai jāatbilst 2004.gada 1.jūlija Ministru kabineta noteikumiem Nr. 571 „Ceļu satiksmes noteikumi”. Ziņojumā norādīts, ka ceļiem nav nepieciešami būvniecības vai uzlabošanas darbi, nepieciešami tikai regulāri veicamie remontdarbi esošā stāvokļa uzturēšanai. Negatīvu ietekmi karjera

darbības laikā (galvenokārt transporta radītie putekļi un troksnis) varētu izjust karjeram blakus esošo māju - „Mālkalni” un „Sobri” iedzīvotāji. Karjeram paredzētajā teritorijā ietilpst vienīgais piebraucamais ceļš uz viensētu „Sobri”. Līdz ar to nepieciešama šī ceļa saglabāšana vai jauna ceļa izbūve. Ziņojumā norādīts, ka pašlaik tiek veiktas pārrunas par ceļa pārvietošanu. Atbilstoši 2011.gada 31.janvāra vēstulē Nr. 02-IVN/2011 sniegtajai informācijai tuvākās dzīvojamās mājas „Lejnieki” atrodas 35 metru attālumā no autoceļa Nr. V1152 grantētā ceļa posma, bet mājas „Braki” atrodas 300 m attāluma no autoceļa. Starp autoceļu un mājām „Lejnieki” ir biezs egļu dzīvžogs, kas ievērojami samazina putekļu daudzumu.

Ziņojumā sniegta informācija, ka karjerā patlaban ir nodarbināti 2 cilvēki, bet pieaugot izstrādes apjomam, strādājošo skaits varētu palielināties līdz 5 darbiniekiem. Tā kā derīgo izrakteņu ieguve atradnē notiek jau no 1996.gada, tad tiks izmantotas jau esošā karjera teritorijā izveidotā infrastruktūra un inženierkomunikācijas, kā arī saimnieciskās telpas. Ūdeni strādājošo sadzīves vajadzībām piegādās atsevišķi. Darbinieku sadzīves vajadzībām karjerā paredzēta pārvietojamo tualetu izmantošana. Sadzīves atkritumi tiek savākti konteineros un pēc tam tiek izvesti uz sadzīves atkritumu poligonu. Savukārt karjerā izmantojamās tehnikas apkopi un remontu veic sertificētas servisa firmas, kuras apsaimnieko arī apkopes un remonta rezultātā veidojošos atkritumus.

Ziņojumā apskatītas divas alternatīvas – derīgā izrakteņa ieguve ar pievedceļu laistīšanu un derīgā izrakteņa ieguve bez pievedceļa laistīšanas. Atbilstoši ziņojumā sniegtajai informācijai laistīta pievedceļa gadījumā PM_{10} emisijas ir iespējams samazināt 20 reizes. Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā iekļautais paredzētās darbības gaisu piesārņojošo vielu (cietās daļiņas PM_{10} , NO_2 , CO , SO_2) izklīdes modelēšanas aprēķins no darbībām karjerā liecina, ka normatīvos noteiktās robežvērtības karjeram tuvāko dzīvojamo māju apkārtnē netiks pārsniegtas abos apskatījos alternatīvajos variantos. Atbilstoši 2011.gada 31.janvāra vēstulē Nr. 02-IVN/2011 sniegtajai informācijai netiek prognozēti normatīvos aktos noteiktie cieto daļiņu robežlielumu pārsniegumi arī transportēšanas ceļu apkārtnē. Vides pārraudzības valsts birojs rekomendē, papildus putekļu izplatības ierobežošanai nepieciešamības gadījumā mitrināt tehnoloģiskos laukumus, iekšējos autoceļus un pievedceļu, kā arī nepieciešamības gadījumā arī autoceļu gar mājām „Mālkalni”, gar kuru virzās transportēšanas maršruts un kura atrodas tikai 50 m attālumā no derīgo izrakteņu ieguvei paredzētās teritorijas.

Karjerā izmantojamo mehānismu radītā trokšņa modelēšanas aprēķini liecina, ka normatīvos noteiktās vides trokšņa dienas robežvērtības mazstāvu apbūves teritorijās var tikt pārsniegtas aptuveni līdz 45 m, vakara robežvērtības līdz 70 m, bet nakts robežvērtības līdz 110 m no karjera tehnoloģiskā laukuma. Ņemot vērā dzīvojamo māju attālumu no atradnes teritorijas, tuvāko dzīvojamo māju apkārtnē „Mālkalni”, „Dubulti” un „Sobri” karjera darbības rezultātā netiek prognozēta akustiskā trokšņa normatīvos noteiktās dienas trokšņa robežlielumu robežvērtības

pārsniegšana, bet ir iespējams neliels vides trokšņa vakara un nakts robežlieluma pārsniegums. Līdz ar to karjera izstrādes darbu veikšana plānojama tādējādi, lai nodrošinātu spēkā esošo normatīvo aktu prasības.

Ziņojumā sniegta informācija, ka ietekmju samazināšanai saimniecībā „Mālkalni”, kas atrodas vistuvāk karjera teritorijai un transportēšanas ceļam un līdz ar to visvairāk tiek pakļauta trokšņa un putekļu iedarbībai, projektā paredzēts karjeru no autoceļa nodalīt ar zemes valni, kuru veidos no noņemtās augsnes virskārtas. Savukārt šo zemes valni plānots apstādīt ar kokiem. Bez iepriekš minētā, lai sasniegtu pēc iespējas ātrāku gaisa piesārņojuma un trokšņa samazināšanu, kā arī ainavas veidošanas aspektā, Vides pārraudzības valsts birojs rekomendē pret mājām „Mālkani” ātraudzīgu krūmu (piemēram, vilkābeļu) aizsargstādījumu ierīkošanu gar transportēšanas maršruta ceļa malu.

Ziņojumā un SIA „Deko Geo Balts” 2011.gada 31.janvāra vēstulē Nr. 02-IVN/2011 sniegtajā papildinformācijā apskatīts trīs alternatīvu salīdzinājums:

- izvēlētais alternatīvais variants - māla ieguve bez derīgā izrakteņa uzkrāšanas karjera teritorijā, kā transportēšanas maršrutu izmantojot pirmo transportēšanas maršrutu,
- pirmais alternatīvais variants - māla ieguve ar derīgā izrakteņa uzkrāšanu karjera teritorijā, kā transportēšanas maršrutu izmantojot pirmo transportēšanas maršrutu,
- otrais alternatīvais variants - māla ieguve bez derīgā izrakteņa uzkrāšanas karjera teritorijā, kā transportēšanas maršrutu izmantojot otro transportēšanas maršrutu.

Ziņojumā autori par labāku uzskata izvēlēto alternatīvu, jo pirmās alternatīvas gadījumā tiek prognozēts lielāks gaisa piesārņojums un iespēja izmainīt hidroģeoloģisko režīmu, bet otrās alternatīvas gadījumā smagais autotransports veic par 5,5 km garāku maršrutu nekā izvēlētajā alternatīvā, kā arī autotransportam maršrutā jāšķērso valsts galvenais autoceļš A9 Rīga – Liepāja.

Ziņojumā norādīts, ka Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (NATURA 2000) - dabas liegums „Baltezera purvs” atrodas aptuveni 5 km attālumā uz dienvidaustrumiem, bet dabas liegums „Cieceres ezera sala” aptuveni 6 km attālumā uz dienvidiem no māla atradnes „Brocēni II” teritorijas. Atbilstoši ziņojumā sniegtajai informācijai aptuveni 500 m attālumā uz austrumiem no karjera ir izveidojusies subglaciālā iegultne – Vēršādas grava, pa kuru tek upe Vēršāda. Upes lielākā daļa ir mākslīgi taisnota, tā savāc noteci no tuvākajām lauksaimniecības zemēm. Vēršādas grava Saldus rajona teritorijas plānojumā 2006. - 2018.gadam iekļauta potenciāli ainaviski vērtīgo teritoriju sarakstā. Savukārt Brocēnmuižā, aptuveni 1 km attālumā no karjera teritorijas uz dienvidiem, pie „Braku”, „Graviņu”, „Avotiņu” un bijušajām „Paurēnu” mājām atrodas vairāki (15) dižozoli.

Ziņojumam pievienotajā 2010.gada 19.novembra eksperta slēdzienā nr.31/10 sniegta informācija, ka plānotā karjera teritoriju pārsvarā veido atmatas un kultivēti zālāji, kuri veidojušies cilvēku saimnieciskās darbības rezultātā, biotopos nav sastopamas dabiskiem zālājiem raksturīgas augu sugas. Savukārt meža zemes teritorijā aizņem nelielas platības un apsekošanas brīdī jau ir veikta koku un krūmu izciršana. Slēdzienā norādīts, ka karjeram paredzētajā teritorijā netika konstatētas īpaši aizsargājamas sugas un biotopi, kā arī māla ieguves laikā nav paredzēta gruntsūdens līmeņa maiņa, kas varētu radīt ietekmi uz apkārtējiem biotopiem un aizsargājamiem dižkokiem.

Nemot vērā ziņojumā sniegto informāciju, kā arī SIA „Deko Geo Balts” 2011.gada 28.janvāra vēstulē Nr. 01-IVN/2011 un 2011.gada 31.janvāra vēstulē Nr. 02-IVN/2011 sniegto informāciju, Vides pārraudzības valsts birojs uzskata, ka piedāvātais izvēlētais variants, kas paredz māla ieguvi bez derīgā izrakteņa uzkrāšanas karjera teritorijā un derīgā izrakteņa transportēšanu pa pirmo transportēšanas maršrutu, paredzot pievedceļu laistīšanu, radīs mazāku ietekmi uz vidi un apkārtējām teritorijām nekā pirmās un otrās alternatīvas gadījumā, līdz ar to ir piemērotākais vides aizsardzības aspekta.

Vides pārraudzības birojs, pamatojoties uz izvērtētās dokumentācijas analīzi, secina, ka:

- mālu ieguvi plānots veikt visā atradnes „Brocēni II” centrālajā iecirknī nekustamajos īpašumos „Birznieki” (kadastra Nr. 8425 001 0079), „Dienvidsobri” (kadastra Nr. 8425 001 0120) un „Caunes” (kadastra Nr. 8425 001 0112);
- derīgo izrakteņu ieguvei paredzētā teritorija atbilstoši Brocēnu novada teritorijas plānojumam atrodas lauksaimniecības un nedaudz mežsaimniecības teritorijās. Atbilstoši Brocēnu novada teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteiktajam, lauksaimniecības un mežsaimniecības teritorijās atļautā izmantošana pieļauj derīgo izrakteņu ieguvi, veicot zemes transformāciju;
- karjeram paredzēto teritoriju galvenokārt veido lauksaimniecības zemes - pamesti tūrumi jeb atmatas, bet derīgo izrakteņu ieguvei paredzētās teritorijas rietumu un ziemeļaustrumu daļā ir bijuši nelieli meža puduri, kas nesen izcirsti. Gar izcirtumu malām saglabājušās dažas egles, bērzi, priedes un baltalkšņi. Karjera ierīkošanas rezultātā pie atradnes dienvidu robežas ir izveidojies mākslīgs uzpludinājums;
- karjeram paredzētajā teritorijā ietilpst vienīgais piebraucamais ceļš uz viensētu „Sobri”. Līdz ar to nepieciešama šī ceļa saglabāšana vai jauna ceļa izbūve;
- derīgo izrakteņu ieguvei paredzētā teritorija ir meliorēta (zemes vienības ar kadastra Nr. 84250010079, 84250010120 un 84250010112);
- zemes īpašumu - „Birznieki”, „Dienvidsobri” un „Caunes” - kopējā platība ir aptuveni 70 ha, bet māla ieguvi paredzēts veikt aptuveni 58 ha

platībā. Esošais karjers kopā ar platību zem ceļiem un ūdeņiem aizņem aptuveni 13 ha. Mālu ieguvī nav paredzēts veikt derīgo izrakteņu ieguvei paredzētās teritorijas austrumu pusē 5,8 ha platībā, aizsargjoslās, kā arī, ņemot vērā Brocēnu novada domes iebildumus, patlaban netiek plānota derīgo izrakteņu ieguve perspektīvā karjera ziemeļu daļā aptuveni 2 ha platībā.

- A kategorijas derīgā izrakteņa (māla) krājumi četros izstrādes blokos ir 8703,0 tūkst. m³, no tiem I blokā 10,6 ha platībā - 2464,4 tūkst. m³, derīgās slāņkopas biezums - vidēji 23,3 m, segkārtas vidējais biezums - 0,3 m; II blokā 14,8 ha platībā - 3131,8 tūkst. m³, derīgās slāņkopas biezums - vidēji 21,1 m, segkārtas vidējais biezums - 0,7 m; III blokā 14,0 ha platībā - 2182,4 tūkst. m³, derīgās slāņkopas biezums - vidēji 15,6 m, segkārtas vidējais biezums - 0,3 m; IV blokā 6,2 ha platībā - 924,4 tūkst. m³, derīgās slāņkopas biezums - vidēji 15,0 m, segkārtas vidējais biezums - 1,1 m. IV bloka ziemeļu daļā, kurā patlaban netiek plānota māla ieguve 2 ha platībā, māla krājumi ir aptuveni 244 tūkst. m³;
- krājumu aprēķina laukuma I blokā ieguve varētu tikt pabeigta apmēram 11 gadu laikā, II blokā - 15 gadu laikā, III blokā - 10 gadu laikā, bet IV blokā - 4 gadu laikā;
- derīgos izrakteņus plānots iegūt 289 dienas gadā 8 stundas diennaktī;
- māla krājumi neatrodas zem pazemes ūdeņu līmeņa;
- karjeru plānots izstrādāt 4 kāplēs, veidojot līdz 6 m platas un maksimāli 7 m augstas kāples. Kāpļu platumu un augstumu paredzēts variēt, atkarībā no iegūstamā materiāla sastāva;
- derīgo izrakteņu ieguve plānota ar ekskavācijas metodi bez gruntsūdens līmeņa pazemināšanas (bez gruntsūdens atsūkņēšanas);
- mālu ieguves gaitā ūdens pieplūde karjerā radīsies no atmosfēras nokrišņiem. Karjerā no atmosfēras nokrišņiem ieplūstošais ūdens tiks savākts nosēddīķī, no kura, savukārt ar sūkņu palīdzību tiks novadīts novadgrāvī un tālāk Vēršādas upītē. Tiek prognozēts, ka ūdens pieplūde karjerā uz karjera izstrādes beigām būs 17280 m³/mēnesī vai vidēji 568 m³/dnn.
- fluvioglaciālā slāņa atsegšanas gadījumā karjerā, papildus atmosfēras nokrišņu ūdens daudzumam, varētu ieplūst vēl vismaz 30000 - 40000 m³ ūdens / mēnesī, līdz ar to šie apstākļi jāņem vērā māla slāņa izstrādē,
- materiāla izvešanai dienā būs nepieciešami 66 autoreisi;
- karjerā plānots nodarbināt 2 cilvēkus, bet, pieaugot izstrādes apjomam, strādājošo skaits varētu palielināties līdz 5 darbiniekiem;
- dzeramo ūdeni darbinieku vajadzībām paredzēts pievest;
- plānots izmantot jau esošā karjera teritorijā izveidoto infrastruktūru un iekārtas, saimnieciskās telpas;
- darbinieku sadzīves vajadzībām karjerā paredzēta pārvietojamo tualetu izmantošana. To nomaiņu regulāri, atbilstoši noslēgtajam līgumam, veic specializēta firma;

- sadzīves atkritumi tiek savākti konteineros un pēc tam tiek izvesti uz sadzīves atkritumu poligonu;
- karjerā izmantojamās tehnikas apkopi un remontu veic sertificētas servisa firmas, kuras apsaimnieko arī apkopes un remonta rezultātā veidojošos atkritumus;
- karjera izstrādes laikā iegūtā māla transportēšanai no atradnes „Brocēni II” uz jauno SIA „Cemex” piederošo cementa rūpnīcu Brocēnos, Rūpnīcas ielā 10 ziņojumā apskatīti divi maršruti. Vides un satiksmes drošības aspektā labāks ir pirmais transportēšanas maršruts, kas arī ir SIA „Cemex” izvēlētais transportēšanas maršruts;
- atbilstoši ziņojumā sniegtajai informācijai tuvākā dzīvojamā māja - saimniecība „Mālkalni” atrodas dienvidos no derīgo izrakteņu ieguvei paredzētās teritorijas aptuveni 50 m attālumā, ziemeļos – aptuveni 100 m attālumā „Sobri” un aptuveni 200 m attālumā „Jaunsobri”, austrumos – aptuveni 350 m attālumā „Vēveri”, dienvidaustrumos – aptuveni 250 m attālumā „Mices” un aptuveni 350 m attālumā „Bitenieki”, bet dienvidrietumos – aptuveni 250 m attālumā „Dubulti” un aptuveni 700 m attālumā „Ceplīši”;
- karjeram blakus esošajās mājās – „Mālkalni” un „Dubulti” ūdensapgādē izmanto akas, savukārt lopkopības kompleksā „Vēveri” - urbumu. Atbilstoši ziņojumā sniegtajai informācijai, „Mālkalnos” un „Dubultos” ūdens trūkums akā ir tikai ilgstoša sausuma periodos, bet lopkopības kompleksā „Vēveri” patlaban ūdensapgādes problēmu nav. „Dubultos” sausajos periodos mājas saimnieki dārza laistīšanai izmanto ūdeni no blakus esošā dīķa, jo ūdens akā nepietiek;
- karjera izstrādes rezultātā netiek prognozēta ietekme uz tuvākajiem ūdensapgādes objektiem, ņemot vērā māla slāņa vājo ūdens caurlaidību;
- visvairāk trokšņa un putekļu iedarbībai tiek pakļautas mājas „Mālkalni”, līdz ar to paredzēts realizēt plānotos pasākumus trokšņa un putekļu samazināšanai, nodalot karjeru no autoceļa ar zemes valni. Zemes valni veidos no noņemtās augsnes virskārtas un to plānots apstādīt ar kokiem;
- paredzētās darbības rezultātā dienas laikā netiek prognozēti būtiski trokšņa līmeņa pārsniegumi tuvāko māju teritorijās; ja derīgo izrakteņu ieguve tiek realizēta 24 stundas diennaktī, iespējams neliels vides trokšņa vakara un nakts robežlieluma pārsniegums tuvākās dzīvojamās mājas „Mālkalni” apkārtnē, bet nakts robežlieluma pārsniegums mājās „Sobri”, līdz ar to darba režīms un prettrokšņa pasākumi izvēlami tādējādi, lai tiktu nodrošinātas normatīvo aktu prasības;
- paredzētās darbības rezultātā netiek prognozēti gaisu piesārņojošo vielu normatīvu pārsniegumi. Vienlaicīgi ziņojumā sniegta informācija, ka, ja tiek paredzēta pievedceļa laistīšana, cieta daļiņu (putekļu) emisijas ir iespējams samazināt 20 reizes. Līdz ar to, ņemot vērā jau esošās iedzīvotāju sūdzības, Vides pārraudzības valsts birojs rekomendē nepieciešamības gadījumā veikt putekļu samazināšanas pasākumus,

piemēram, pievedceļa laistīšanu sausā laika periodā it sevišķi pretim mājām;

- plānotā karjera teritorijā un tā tuvumā nav īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, mikroliegumu un īpaši aizsargājamo sugu atradņu, kā arī Latvijas „NATURA 2000” Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju. Tuvākās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kas ir arī Latvijas „NATURA 2000” Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas, dabas liegums „Baltezera purvs” atrodas aptuveni 5 km attālumā, bet dabas liegums „Cieceres ezera sala” aptuveni 6 km attālumā no māla atradnes „Brocēni II” teritorijas un netiek prognozēta negatīva ietekme uz tām;
- aptuveni 500 m attālumā uz austrumiem no karjera atrodas subglaciālā iegultne – Vēršādas grava, kura Saldus rajona teritorijas plānojumā 2006.-2018.gadam iekļauta potenciāli ainaviski vērtīgo teritoriju sarakstā;
- Brocēnmuižā, aptuveni 1 km attālumā no karjera teritorijas uz dienvidiem, pie „Braku”, „Graviņu”, „Avotiņu” un bijušajām „Paurēnu” mājām atrodas vairāki (15) dižozoli;
- 2010.gada 19.novembra eksperta slēdzienā nr.31/10 norādīts, ka karjeram paredzētajā teritorijā netika konstatētas īpaši aizsargājamās sugas un biotopi, kā arī māla ieguves laikā nav paredzēta gruntsūdens līmeņa maiņa, kas varētu radīt ietekmi uz apkārtējiem biotopiem un aizsargājamiem dižkokiem;
- pēc pilnīgas derīgā materiāla ieguves, nolīdzinot ieguves laikā izveidotās kāples, karjeru plānots pārveidot par ūdenstilpi (dīķi). Rekultivācijas darbiem plānots izmantot uzglabāto atradnes zemes virskārtu un nekvalitatīvāko mālu vai smilti;
- Izvērtējot ziņojumā piedāvātās alternatīvas un sniegto informāciju, tajā skaitā, ņemot vērā prognozēto gaisa piesārņojumu, transportēšanas maršrutu garumu, satiksmes drošības aspektus, Vides pārraudzības valsts birojs secina, ka izvēlēta derīgo izrakteņu ieguves alternatīva - māla ieguve bez derīgā izrakteņa uzkrāšanas karjera teritorijā, kā transportēšanas maršrutu izmantojot pirmo transportēšanas maršrutu (pa valsts nozīmes autoceļu Nr. V1152 Bērzi-Brocēnu stacija un valsts 1. šķiras autoceļa P109 Kandava – Saldus ar kopējo transportēšanas maršruta garumu 4 km)- būs ar vismazāko ietekmi uz vidi.

Ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā nav konstatēti izslēdzoši apstākļi, kas nepieļautu SIA „Cemex” plānoto mālu ieguvi atradnē „Brocēni II” teritorijā Brocēnu novadā zemes īpašumos ar kadastra Nr. 84250010079, 84250010120 un 84250010112, ja tiek paredzēti un realizēti visi ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā paredzētie risinājumi un šajā atzinumā izvirzītie nosacījumi. SIA „Cemex”, atbilstoši likuma ”Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 24.pantam, ir atbildīga par sniegtās informācijas patiesumu un noslēguma ziņojumā ietverto risinājumu īstenošanu.

4. Izvērtētā dokumentācija.

- SIA „Deko Geo Balts” 2009.gada 14.maija vēstule Nr 140509 ar SIA „Cemex” 2009.gada 14.maija iesniegumu par paredzēto darbību – 10 lapas.
- Vides pārraudzības valsts biroja 2009.gada 19.maija lēmums Nr.260 par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu paredzētajai darbībai – 1 lapa.
- Iedzīvotāju 2009.gada 15.jūnija pieprasījums organizēt sākotnējo sabiedrisko apspriešanu – 1 lapa.
- 2009.gada 16.jūlija ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriešanas protokols un tam pievienotie materiāli – 10 lapas.
- SIA „Deko Geo Balts” 2009.gada 16.jūlija pieprasījums programmai – 1 lapa.
- Vides pārraudzības valsts biroja 2009.gada 29.jūlija Programma ietekmes uz vidi novērtējumam SIA „Cemex” māla ieguvei derīgo izrakteņu atradnē „Brocēni II” – 6 lapas.
- Māla ieguves derīgo izrakteņu atradnē „Brocēni II” ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojums, 1 sējums ar pielikumiem, 122 lapas.
- Māla ieguves derīgo izrakteņu atradnē „Brocēni II” ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma kopsavilkums – 18 lapas.
- 2010.gada 29.septembra ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma sabiedriskās apspriešanas protokols un tam pievienotie materiāli – 9 lapas.
- Valsts vides dienesta Liepājas reģionālās vides pārvaldes priekšlikumi (2010.gada 8.oktobra vēstule Nr.5.3.2.-7.1./1245) ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma pilnveidošanai – 1 lapa.
- Vides pārraudzības valsts biroja 2010.gada 5.novembra Atzinums par māla ieguves derīgo izrakteņu atradnē „Brocēni II” ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu – 9 lapas.
- Ietekmes uz vidi novērtējuma māla ieguves derīgo izrakteņu atradnē „Brocēni II” noslēguma ziņojums, 1 sējums ar pielikumiem, 143 lapas.
- Valsts vides dienesta Liepājas reģionālās vides pārvaldes atsauksme (2011.gada 14.janvāra vēstule Nr.5.3.2.-7.1./54) par ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu – 1 lapa.
- VAS „Latvijas Valsts ceļi” atsauksme (2011.gada 20.janvāra vēstule Nr.2.1/202) par ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu – 1 lapa.
- SIA „Deko Geo Balts” 2011.gada 28.janvāra papildinājumi ietekmes uz vidi novērtējuma SIA „Cemex” māla ieguvei derīgo izrakteņu atradnē „Brocēni II” noslēguma ziņojumam – 2 lapas.
- SIA „Deko Geo Balts” 2011.gada 31.janvāra papildinājumi ietekmes uz vidi novērtējuma SIA „Cemex” māla ieguvei derīgo izrakteņu atradnē „Brocēni II” noslēguma ziņojumam – 3 lapas.

5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tai skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem).

Informatīvie materiāli par SIA „Cemex” plānoto māla ieguvi derīgo izrakteņu atradnē „Brocēni II” bija pieejami: SIA „Cemex”, Rūpnīcas ielā 10, Brocēnos;

Brocēnu novada domē, Lielcieceres ielā 3, Brocēnos; Valsts vides dienesta Liepājas reģionālajā vides pārvaldē, Jaunajā ostmalā 2a, Liepājā un Vides pārraudzības valsts birojā, Rīgā, Rūpniecības ielā 23.

Sākotnējās sabiedrības informēšanas gaitā, likumdošanā noteiktajā laikā Birojā tika saņemts 11 Brocēnu lauku teritorijas zemes īpašnieku parakstīts pieprasījums organizēt paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējo sabiedriskās apspriešanas sanākumi. Vides pārraudzības valsts birojs pamatojoties uz iedzīvotāju pieprasījumu, pieprasīja SIA „Cemex” organizēt paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējo sabiedrisko apspriešanu.

Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējā sabiedriskā apspriešana klātienē notika 2009.gada 16.jūlijā Brocēnu novada domē un tajā piedalījās 10 interesenti. Sanākumi atklāja Brocēnu novada domes priekšsēdētājs. Paredzētās darbības ierosinātāja pārstāvis klātesošajiem sniedza informāciju par SIA „Cemex” plānoto saimniecisko darbību atradnē „Brocēni II”. Pašvaldības pārstāvis interesējās, vai paredzēti hidroģeoloģiskie pētījumi saistībā ar karjera paplašināšanu, vai karjera darbības rezultātā neradīsies ūdensapgādes problēmas reģionā, vai paredzēta jauna augstsprieguma līnijas būvniecība un kā plānots veikt karjera rekultivāciju. Iedzīvotājus visvairāk satrauca transportēšanai paredzēto autoceļu stāvoklis un to paredzētā uzturēšana, rekonstrukcija, radītais gaisa piesārņojums. Iedzīvotāji norādīja, ka no kravas mašīnām regulāri arī izkrīt māla gabali, kas mitros laika apstākļos veido uz ceļa grūti izbraucamu šķidra māla slāni, kā arī, ka iedzīvotājiem ir grūti kontaktēties ar SIA „Cemex” un, ka uzņēmumam ir jākontrolē un jāuzņemas atbildība par apakšuzņēmuma darba kvalitāti. Savukārt SIA „Cemex” pārstāve uzsvēra, ka SIA „Cemex” ir vienmēr atvērts un atsaucīgs pret iedzīvotājiem, lai kopīgi risinātu uzņēmuma saimnieciskās darbības rezultātā radītos sarežģījumus un rastu labākos risinājumus un aicināja ar jautājumiem un ierosinājumiem nekavēties un vērsties pie atbildīgajiem uzņēmuma darbiniekiem. Saistībā ar ceļu sakārtošanas jautājumiem SIA „Cemex” pārstāve uzsvēra, ka valsts un pašvaldības ceļu infrastruktūras uzturēšana atbilstoši normatīvo aktu prasībām, lai uzņēmējdarbībai un iedzīvotājiem nodrošinātu piemērotus pārvietošanās apstākļus, ir pilnīgā valsts un pašvaldības kompetencē, investoram, kurš ar savu saimniecisko darbību veicina valsts ekonomisko attīstību, nav jāuzņemas atbildība par pašvaldības un valsts ceļu sakārtošanu, šim mērķim uzņēmums maksā valstij visus nepieciešamos nodokļus, lai atgriezeniski saņemtu atbilstošu infrastruktūras pieejamību ārpus privātās teritorijas.

Vides pārraudzības valsts birojs nesaņēma citas atsauksmes saistībā ar plānoto darbību ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā.

Pamatojoties uz SIA „Deko Geo Balts” 2009.gada 22.jūlija iesniegumu un sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultātiem, Vides pārraudzības valsts birojs sagatavoja un 2009.gada 29.jūlijā SIA „Cemex” izsniedza Programmu ietekmes uz vidi novērtējumam māla ieguvei derīgo izrakteņu atradnē „Brocēni II”.

2010.gada 13.septembrī SIA „Deko Geo Balts” iesniedza Vides pārraudzības valsts birojā izvērtēšanai māla ieguves derīgo izrakteņu atradnē „Brocēni II” ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu, kuru sagatavoja SIA „Deko Geo Balts”.

Māla ieguvei derīgo izrakteņu atradnē ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojums sabiedrībai bija pieejams: Brocēnu novada domē, Lielcieceres ielā 3, Brocēnos; Valsts vides dienesta Liepājas reģionālajā vides pārvaldē, Jaunajā ostmalā 2a, Liepājā un Vides pārraudzības valsts birojā, Rīgā, Rūpniecības ielā 23.

Atbilstoši likumdošanas prasībām 2010.gada 21.septembra laikrakstos „Latvijas Vēstnesis” un „Saldus zeme” tika publicēti paziņojumi par sabiedrības iespējām iepazīties ar izstrādāto darba ziņojumu, piedalīties tā sabiedriskajā apspriešanā un iesniegt rakstveida priekšlikumus, kā arī tika nosūtīti individuāli paziņojumi nekustamo īpašumu īpašniekiem (valdītājiem), kuru īpašums ir blakus paredzētās darbības vietai.

Ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma apspriešana klātienē notika 2010.gada 29.septembrī Brocēnu novadā Lielcieceres ielā 3. Tajā piedalījās 13 interesenti. Sanāksmi atklāja Brocēnu novada domes priekšsēdētājs. SIA „Deko Geo Balts” pārstāvis iepazīstināja klātesošos ar ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumā ietvertu informāciju un ietekmes uz vidi novērtējuma rezultātiem. Iedzīvotāji interesējās, no kurienes ņemtas aprēķinos izmantotās gaisa piesārņojuma fona koncentrācijas un pauda šaubas par LVĢMC datu bāzes atbilstību reālajai situācijai, jo reāli mērījumi šajā reģionā nav veikti un viss tiek balstīts tikai uz teorētiskajiem aprēķiniem. Kāds iedzīvotājs norādīja, ka ietekmes uz vidi novērtējuma pētījumos ir analizētas tikai emisijas no māla kā materiāla un tas nav arguments par pilnvērtīgi veiktu izpēti. Brocēnu novada domes priekšsēdētājs jautāja par paredzēto jaunās rūpnīcas slodzes attiecību pret vecās rūpnīcas ražošanas jaudu, par ceļa posmu uz mājām „Sobri”, ierosināja mainīt projektu, izslēdzot karjera teritorijas ziemeļaustrumu stūra daļu un uzsvēra, ka neatbalstīs minētā stūra daļas iekļaušanu projektā, kā arī sniedza informāciju par vairākām neprecizitātēm ziņojumā, piemēram, pagasta nosaukums jāmaina uz novadu, grāvis, kas minēts ziņojumā, ietek Vēveru strautā, Vēršāda neietek Cieceres upē un upes korektais nosaukums ir „Vēršāde”. Iedzīvotāji pauda satraukumu par autoceļu slikto stāvokli un, ka jau šobrīd uz autoceļa regulāri mētājas māla gabali, kā arī norādīja, ka jau šobrīd var dzirdēt metālisku troksni karjera darbības rezultātā. Kāds iedzīvotājs interesējās, uz kāda pamata izvirzīti secinājumi, ka reģionā aku stāvoklis ir slikts un, ka iegūtais ūdens dziļurbumos ir ar paaugstinātu dzelzs saturs un vai ir veikti pētījumi, kā arī, ka vasarās akās novērojams ūdens līmeņa kritums. Iedzīvotāji vēlējās arī noskaidrot, vai sanāksme tiek dokumentēta. Paredzētās darbības ierosinātāja pārstāvji sniedza informāciju, ka protokols būs pieejams gan pašvaldībā, gan Vides pārraudzības valsts birojā, kā arī iespēju robežās atbildēja uz jautājumiem.

Ietekmes uz vidi novērtējuma laikā par paredzēto darbību darba ziņojuma izvērtēšanas laikā Vides pārraudzības valsts birojs saņēma Valsts vides dienesta Liepājas reģionālās vides pārvaldes priekšlikumus ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma pilnveidošanai. Vēstulē norādīts, ka:

- ziņojuma Ievadā nepareizi norādīta derīgo izrakteņu atradnes „Brocēni II” atrašanās vietas teritoriālā iedalījuma vienība atbilstoši Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumam,
- jāprecizē paredzētais derīgo izrakteņu ieguves kāples dziļums un platums,
- nav izvērtēta ierīkoto ūdensnoteku ietekme un nepieciešamie ūdensnoteku pārveidošanas pasākumi pienākošo virszemes ūdeņu novadīšanai tālāk ārpus atradnes teritorijas esošajā ūdensnotekā,
- nav norādīts rīcības plāns, izmantojamie materiāli un tehniskais aprīkojums iespējamās autotransporta dīzeļdegvielas noplūdes gadījumu likvidācijai māla atradnes teritorijā, uz kura vides riska iespējamību norādīts sadaļā 4.12. „Paredzētās darbības ietekmes uz vidi būtiskuma izvērtējums”,
- ziņojuma 7. sadaļa jāpapildina ar informāciju par viensētu ūdensapgādes iespējamiem risinājumiem, it īpaši saimniecības „Vēveri” lopkopības kompleksa nodrošināšanai ar ūdeni.

Citas atsauksmes darba ziņojuma izvērtēšanas laikā netika saņemtas.

Ziņojumā norādīts, ka, lai apzinātu vietējo iedzīvotāju viedokli par plānoto darbību, tika veikta iedzīvotāju aptauja. Aptaujas laikā tika aptaujāti 39 respondenti Brocēnos un pie derīgo izrakteņu atradnes esošo māju iedzīvotāji. Ziņojumā norādīts, ka nevienam no aptaujātajiem respondentiem Brocēnos nebija iebildumu pret paredzēto darbību, jo SIA „Cemex” ir nozīmīga darba vieta novadā. Savukārt karjeram apkārtējo māju iedzīvotāju attieksme pret karjeru bija dažāda. Visneapmierinātākie ir saimniecības „Mālkalni” iedzīvotāji, kas atrodas pie karjera teritorijas dienvidaustrumu stūra un iegūtā materiāla transportēšanas ceļa, norādot, ka saistībā ar ļoti lielo putekļu izkliedi izjūt diskomfortu māla transportēšanas laikā, bet pārējo māju iedzīvotāji pauda satraukumu par ūdens daudzumu akās un dīķos.

Vides pārraudzības valsts birojs, ņemot vērā Valsts vides dienesta Liepājas reģionālās vides pārvaldes un ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma sabiedriskās apspriešanas rezultātus, izvērtēja darba ziņojuma atbilstību Programmā izvirzītajām prasībām, sagatavoja un 2010.gada 5.novembrī izsniedza Atzinumu par māla ieguves derīgo izrakteņu atradnē „Brocēni II” ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu. Atzinumā par darba ziņojumu tika norādīts, kāda ziņojumā iekļautā informācija papildināma un precizējama, lai noslēguma ziņojums atbilstu izsniegtās programmas un spēkā esošās likumdošanas prasībām. Atzinumam tika pievienota arī saņemtā Valsts vides dienesta Liepājas reģionālās vides pārvaldes atsauksme.

Ņemot vērā Vides pārraudzības valsts biroja prasības, ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums tika papildināts un precizēts, un 2010.gada 21.decembrī Vides pārraudzības valsts birojā tika iesniegts izvērtēšanai ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojums māla ieguvei derīgo izrakteņu atradnē „Brocēni II”, kuru sagatavojis SIA „Deko Geo Balts”. Noslēguma ziņojums sabiedrībai bija pieejams: SIA „Cemex”, Lielirbes ielā 17a - 28, Rīgā, Valsts vides dienesta Liepājas reģionālajā vides pārvaldē, Jaunajā ostmalā 2a, Liepājā, un Vides pārraudzības valsts birojā, Rūpniecības ielā 23, Rīgā, kā arī interneta mājaslapās http://www.cemex.lv/su/su_en_ia.asp un www.vpvpb.gov.lv.

Atbilstoši noslēguma ziņojumā norādītajam 2010.gada 26.novembrī tikai veikta atkārtota tuvāko blakus esošo māju („Mālkalnu” un „Dubultu”) iedzīvotāju aptauja, galveno uzmanību veltot esošai situācijai mājtsaimniecībās saistībā ar ūdens resursiem. Ziņojumā sniegta informācija, ka „Mālkalnos” ūdens trūkums akā ir tikai ilgstoša sausuma periodos, bet diskomfortu rada autotransporta saceltie ceļa putekļi. Savukārt „Dubultos” ūdens trūkumu saimniecībā neizjūt, taču sausajos periodos mājas saimnieki dārza laistīšanai izmanto ūdeni no blakus esošā dīķa, jo ūdens akā nepietiek.

Noslēguma ziņojuma izvērtēšanas laikā Vides pārraudzības valsts birojs saņēma:

- Valsts vides dienesta Liepājas reģionālās vides pārvaldes vēstuli, kurā norādīts, ka ņemti vērā pārvaldes priekšlikumi darba ziņojuma pilnveidošanai un, ka nav jaunu komentāru par ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu.
- VAS „Latvijas valsts ceļi” vēstuli, kurā ir sniegta informācija, ka „paredzētajā maršrutā ietvertie valsts un pašvaldības ceļi ir izbūvēti pirms vairāk nekā 30 gadiem pēc toreiz spēkā esošiem standartiem ar aprēķina slodzi 6 t uz transportlīdzekļa asi. Šobrīd šo autoceļu segas ir nolietojušās un nav piemērotas smagsvara satiksmei. Intensīvas izejvielu piegādes rezultātā ceļu stāvoklis var jūtami pasliktināties, līdz ar to apgrūtinot iedzīvotāju iespējas piekļūt saviem īpašumiem. Bez tam, pazeminoties optimālajam braukšanas ātrumam, iespējams papildus vides piesārņojums ne tikai ar birstošiem materiāliem, bet arī ar emisijas produktiem. Vēstulē arī norādīts, ka „ņemot vērā iepriekšminēto, plānojot paredzēto darbību - mālu ieguves atradnes izmantošanu atradnē „Brocēni II” - SIA „Cemex” ir jārēķinās, ka valstij pārskatāmā nākotnē nebūs pieejami finansiālie resursi valsts autoceļu posmu rekonstrukcijai, lai tos piemērotu smagsvara satiksmei. Lai neciestu iecerētā saimnieciskā aktivitāte, LVC iesaka nepieciešamās investīcijas grants segumu uzturēšanai un rekonstrukcijai SIA „Cemex” plānot no saviem resursiem.”

Citas atsauksmes noslēguma ziņojuma izvērtēšanas laikā netika saņemtas.

Vides pārraudzības valsts birojs 2011.gada 1.februārī saņēma SIA „Deko Geo Balts” veiktos papildinājumus SIA „Cemex” māla ieguves derīgo izrakteņu atradnē „Brocēni II” ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumam (2011.gada 28.janvāra vēstule Nr. 01-IVN/2011 un 2011.gada 31.janvāra vēstule

Nr. 02-IVN/2011). Iesniegtajos papildinājumos saistībā ar paredzēto darbību tika precizēts trokšņa un gaisa piesārņojuma novērtējums, kā arī detalizēts piedāvāto alternatīvu izvērtējums.

Ņemot vērā ziņojuma sabiedriskās apspriešanas rezultātus, secināms, ka kopumā tiek izteiktas bažas par gaisa piesārņojuma palielināšanos, troksni, iespējamo ietekmi uz ūdensapgādes objektiem un transportēšanas ceļu tehniskā stāvokļa pasliktināšanos, kas ir galvenās iespējamās ietekmes karjera izstrādes rezultātā, kuru atbilstošai pārvaldībai nosakāmi un realizējami konkrēti pasākumi projekta realizācijas gaitā.

6. Nosacījumi, ar kādiem paredzētā darbība ir īstenojama.

Noslēguma ziņojums un Vides pārraudzības valsts biroja atzinums par to iesniedzams Brocēnu novada domei. Vides pārraudzības valsts biroja atzinuma nosacījumi, ar kādiem paredzētā darbība ir īstenojama, stājas spēkā tikai tādā gadījumā, ja akcepts paredzētās darbības veikšanai tiek saņemts likumdošanā noteiktajā kārtībā.

Nosacījumi, ar kādiem māla ieguve derīgo izrakteņu atradnē „Brocēni II” Brocēnu novadā ir īstenojama:

- Meža zemes transformācija un lauksaimniecībā izmantojamās zemes lietošanas kategorijas maiņa veicama atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai.
- Tā kā rekonstrukcijas darbi plānoti arī meliorētās platībās, tad likumdošanā noteiktajā kārtībā jāizstrādā un jārealizē nepieciešamo meliorācijas sistēmu pārveides projekti. Karjera izstrāde nedrīkst pasliktināt meliorācijas sistēmu darbību pieguļošajās teritorijās un esošās noteces novadīšanu.
- Projektējot un ierīkojot karjeru, jānodrošina Aizsargjoslu likumā noteikto prasību ievērošana.
- Atbilstoši ziņojumā paredzētajam, derīgo izrakteņu ieguve veicama bez pazemes ūdens līmeņa pazemināšanas.
- Ņemot vērā izpētes rezultātus, jāparedz un jārealizē pasākumi, lai nepieļautu māla slāņa pārraušanu un fluvioglaciālā slāņa atsegšanu, atstājot neizstrādātu vismaz 2 m biezu mālu slāni. Ja izstrādes gaitā tiek pārrauts māla slānis, tūlīt jāveic slāņa aiztamponēšana. Jānodrošina pasākumi, lai nepasliktinātu apkārtējo īpašumu ūdensapgādi karjera izstrādes rezultātā, savlaicīgi paredzot un realizējot nepieciešamos alternatīvos ūdensapgādi nodrošinošos vai kompensējošos pasākumus, ja kādu apstākļu dēļ ūdensapgāde tiktu ietekmēta ar karjera izstrādi veikto darbību rezultātā, kā arī, jāizstrādā un jāsaskaņo ar pašvaldību preventīvo pasākumu plāns rīcībām, kas veicamas, lai nodrošinātu nepārtrauktu iedzīvotāju ūdensapgādi un ietekmi mazinošo pasākumu realizāciju.

- Ņemot vērā iepriekš minēto, karjeram tuvāko māju akās, sadarbībā ar to īpašniekiem, nosakāms esošais ūdens līmenis, iespējamo izmaiņu turpmākai novērtēšanai.
- Karjerā atsūkņēto ūdeņu novadīšana nedrīkst pasliktināt ūdens kvalitāti Vēršādas upē, līdz ar to nepieciešams nodrošināt novadāmo ūdeņu atbilstošu nostādināšanu / attīrīšanu, nepārsniedzot normatīvajos aktos noteiktos robežlielumus suspendētajām vielām. Jānodrošina regulārs novadāmo ūdeņu kvalitātes monitorings.
- Jāparedz un jārealizē pasākumi, lai karjera izstrādes laikā nepieļautu naftas produktu un citu piesārņojošo vielu nokļuvi gruntī / virszemes vai pazemes ūdeņos.
- Veicot paredzēto darbību, jānodrošina normatīvajos aktos noteikto gaisa kvalitātes normatīvu prasību ievērošana, nepieciešamības gadījumā jāveic papildus pasākumi normatīvo aktu prasību nodrošināšanai, it sevišķi tuvāko māju iedzīvotāju interešu nodrošināšanai.
- Paredzētā karjera izstrāde un prettrokšņa pasākumi veicami tādējādi, lai nodrošinātu spēkā esošo trokšņa normatīvu ievērošanu. Nepieciešamības gadījumā, ja tiek saņemtas sūdzības no apkārtējo māju iedzīvotājiem par darbībām karjerā, SIA „Cemex” jāveic trokšņa mērījumus un nepieciešamības gadījumā jārealizē troksni samazinošus pasākumus, lai nodrošinātu Ministru kabineta 2004.gada 13.jūlija noteikumos Nr.597 „Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” noteiktos vides trokšņa robežlielumus tuvāko māju teritorijā.
- Atbilstoši noslēguma ziņojumā paredzētajam karjeru no autoceļa jānodala ar zemes valni pret saimniecību „Mālkalni” un jāapstāda ar kokiem. Lai efektīvāk samazinātu gaisa piesārņojumu, Vides pārraudzības valsts birojs rekomendē arī gar transportēšanas maršruta ceļa malu pret mājām „Mālkalni” ātraudzīgu krūmu, piemēram, vilkābeļu aizsargstādījumu ierīkošanu, kā arī pievedceļa laistīšanu sausā laika periodā vai citu putēšanas samazināšanas pasākumu veikšanu.
- Derīgo izrakteņu ieguve veicama atbilstoši Ministru kabineta 2006.gada 19.septembra noteikumu Nr.779 „Derīgo izrakteņu ieguves kārtība” prasībām.
- SIA „Cemex” rekomendējams vienoties ar pašvaldību par pašvaldības ceļu izmantošanu un darbībām šo ceļu uzturēšanai problēmsituāciju gadījumos. Nepieciešamības gadījumā jāveic arī ceļa tīrīšanas darbi no izkritušajiem māla gabaliem / kravām un jāveic pasākumi māla kravu iekraušanas apjoma kontrolei nolūkā iespējami samazināt kravu izbēršanu / izkrišanu un autoceļa piesārņošanu.

- SIA „Cemex” sadarbībā ar pašvaldību un dzīvojamās mājas „Sobri” īpašniekiem normatīvos aktos noteiktajā kārtībā jānodrošina īpašuma „Sobri” sasniedzamība, ja karjera izveide tiek plānota arī esošā pievedceļa vietā.
- Karjera rekultivācija jāveic normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, savlaicīgi un racionāli plānojot atradnes izstrādi un segkārtas izmantošanu.
- Valsts vides dienesta Liepājas reģionālajā vides pārvaldē jāpieprasa un jāsaņem vides aizsardzības tehniskie noteikumi saistībā ar infrastruktūras objektu pilnveidošanu vai pārveidi saistītajiem darbiem.

Direktors

A. Lukšēvics

2011.gada 25.februārī.